

Crisis mag geen excuus zijn in strijd tegen armoede

17 oktober is Werelddag tegen de Armoede. Vandaag stelt Herman Van Rompuy in de Kamer zijn State of the Union voor. Besparen is nodig als we de toekomstige generaties niet met astronomische schulden willen opzadelen. Maar wij vrezen dat de strijd tegen de armoede in het verdomhoekje belandt en ons sociaal model onder druk komt te staan. Groen! pleit voor een verhoging van de inkomsten en wil daartoe enkele heilige huisjes aanpakken. Een begroting dient om de toekomst voor te bereiden. Laat het dan een toekomst zijn waarin iedereen mee kan.

78 à 100 miljoen Europeanen leven in armoede. Velen denken dat dit een fenomeen is dat België niet treft. Zij vergissen zich. De cijfers zijn ontstellend: 1 op 7 Belgen heeft een inkomen onder de armoedegrens. Voor een alleenstaande betekent dit minder dan 878 euro per maand. Betaal daar maar eens je huur, gezondheidszorg of gezonde voeding mee. Ook de sociale uitsluiting en vereenzaming die met kansarmoede gepaard gaat, kunnen wij niet aanvaarden.

De kritieke situatie in ons land is het gevolg van de nalatigheid om de laagste uitkeringen en het leefloon op te trekken. Bovendien ontbreekt een koppeling tussen het leefloon en de evolutie van het welzijn. Met de huidige berekening van het leefloon is het voor gezinnen trouwens voordeliger om gescheiden van elkaar te leven, omdat dit een apart en hoger leefloon oplevert.

Indien we vergelijken met het buitenland zien we dat België het met 15% van de bevolking onder de armoedegrens slechter doet dan onze buurlanden. In Nederland gaat het om 10%, in Duitsland en Frankrijk om 13%. De meeste getroffen personen onder de 1,5 miljoen kansarme Belgen zijn vrouwen, alleenstaanden, kinderen en senioren. De financiële kwetsbaarheid van heel wat gepensioneerden verdient bijzondere aandacht. Eén miljoen gepensioneerden (1 op 4) moet rondkomen met minder dan 1000 euro per maand. Is dit de toekomst die ons te wachten staat?

Vanuit een oprechte verontwaardiging dienden Groen! en Ecolo in 2007 een becijferd wetsvoorstel in om de uitkeringen en het leefloon te verhogen tot boven de armoedegrens. Bovendien willen wij de bedragen voor samenwonenden op deze voor alleenstaanden af te stemmen. Het voorstel kreeg de steun van talrijke organisaties die zich engageren in de strijd tegen armoede. Herhaalde besprekingen in de bevoegde Kamercommissie maakten duidelijk dat de meerderheidspartijen niet staan te springen om dit wetsvoorstel goed te keuren, maar ook boudweg afkeuren durfden zij niet aan.

Volgende maand belandt het wetsvoorstel opnieuw op tafel in het parlement. De universiteiten van Leuven, Luik en Antwerpen namen het voorstel ondertussen onder de loep en concludeerden in een recent rapport dat door de uitvoering ervan 284.200 tot 431.200 Belgen minder in armoede zouden leven. De stijging van de koopkracht die daarmee gepaard zou gaan, is ongetwijfeld goed nieuws voor onze economie. Uiteraard stelt zich de vraag naar de betaalbaarheid van het verhogen van de uitkeringen en het leefloon. Daarom vroegen wij het Rekenhof om de kostprijs te berekenen. Het Rekenhof kwam uit op een bedrag van 1,25 miljard euro en zeker over een tijdspad van enkele jaren is dit haalbaar.

De vraag is of de regering bereid is inkomsten te zoeken om deze broodnodige sociale uitgave te financieren. Dit vereist beleid met lef. Geen heilige huisjes meer. Behoudt deze regering de dure notionele interestaftrek zonder garanties op extra jobs of investeringen? Groen! stelt een beperking voor die een besparing van 1 miljard euro opbrengt. Blijft de regering naar de pijpen van Electrabel dansen? Trots wordt aangekondigd een paar honderd miljoen euro op te halen, terwijl Electrabel jaarlijkse winsten van vele miljarden euro realiseert. En laat de regering de banken buiten schot of wordt een solidariteitsbijdrage van 1 miljard euro gevraagd? In het vuur van de financiële crisis investeerde de overheid 25 miljard euro in de banken. Nu zij opnieuw winsten maken, is het tijd om een verzekeringspremie te vragen in ruil voor de staatswaarborg die wij hen hebben toegekend. Wij herhalen onze vraag: is deze regering bereid om middelen te mobiliseren in de strijd tegen de armoede in België? Of durft zij luidop zeggen dat dit geen prioriteit is?

Aan de vooravond van de Werelddag tegen de Armoede op 17 oktober vragen wij de regering-Van Rompuy om op basis van onze voorstellen een concreet becijferd actieplan op tafel te leggen. Het zal essentieel zijn om de strijd tegen armoede te versterken. De financiële crisis waarin wij ons bevinden mag geen excuus zijn om de strijd tegen armoede op te geven, maar moet integendeel een extra stimulans zijn om deze heviger dan ooit verder te zetten. Wij kijken uit naar wat Herman Van Rompuy het land straks te vertellen heeft.

Wouter De Vriendt, Kamerlid Groen!

Dit artikel werd als opiniestuk in De Morgen gepubliceerd op 13 oktober 2009